

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

«لایحه دوفوریتی تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری» که در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۵/۱/۳۱ به تصویب رسید و در اجرای اصل نودوچهارم قانون اساسی جهت انطباق با موازین شرع و قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شد، با ابهامی از سوی این شورا مواجه گردید که در این گزارش به بررسی این ابهام و نحوه رفع آن می‌پردازیم.

مشخصات لایحه
دوره نهم - سال چهارم

شماره ثبت:
۶۹۱

بررسی ابهام شورای نگهبان

با اتمام مهلت آزمایشی «قانون مدیریت خدمات کشوری» تا پایان سال ۱۳۹۴، دولت به منظور جلوگیری از خلأ قانونی اقدام به ارائه «لایحه تمدید اجرای آزمایشی قانون مدیریت خدمات کشوری» کرد. مجلس در بررسی این لایحه با توجه به اینکه این قانون آزمایشی تاکنون در سه نوبت مورد تمدید واقع شده و اقدامی نیز از سوی دولت جهت اصلاح و دائمی نمودن آن صورت نگرفته است، با الحاق یک تبصره دولت را ملزم کرد ظرف مدت ۶ ماه، نسبت به تعیین تکلیف این قانون اقدام نماید. لکن شورای نگهبان در اظهار نظر خود، عبارت «تعیین تکلیف» را در تبصره الحاقی واجد ابهام دانست.

شماره چاپ:
۱۷۸۶

تاریخ چاپ:
۱۳۹۵/۱/۲۹

معاونت پژوهش‌های
سیاسی - حقوقی
دفتر: مطالعات حقوقی

در این خصوص به نظر می‌رسد با توجه به اینکه عبارت مزبور شائبه الزام دولت به ارائه لایحه قانونی موضوع اصل هفتادوچهارم قانون اساسی جهت دائمی نمودن این قانون دارد محل ابهام شورای نگهبان قرار گرفته است. ابهام مذکور در نظرات پیشین شورای نگهبان نیز واجد سابقه است، اما در رابطه با اینکه چگونه می‌توان مقصود مجلس از الزام دولت را مورد لحاظ قرار داد و از سوی دیگر ابهام شورای نگهبان را مرتفع کرد باید متذکر شد که اگرچه در اکثر موارد شورای نگهبان هرگونه عبارتی که از آن الزام دولت به ارائه لایحه برداشت شود را مورد ابهام قرار داده است، لکن مواردی نیز بوده که این شورا عبارت خاصی را در این باره مورد تأیید قرار داده است.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:
۲۴۰۱۴۸۰۳

برای حالت نخست می‌توان به نظر شماره ۹۲/۳۰/۵۱۷۳۰ مورخ ۱۳۹۲/۶/۲۰ شورای نگهبان با موضوع «طرح تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث» اشاره کرد که تکلیف دولت به اقدام قانونی لازم جهت دائمی نمودن قانون مذکور را مغایر با اصل هفتادوچهارم قانون اساسی اعلام کرده بود.

تاریخ انتشار:
۱۳۹۵/۲/۱۱

اما برای حالت دوم نیز می‌توان به نظر شورای نگهبان به شماره ۹۳/۱۰۲/۱۹۹۹ مورخ ۱۳۹۳/۶/۱۹ اشاره کرد که مطابق آن، تبصره ماده واحده «لایحه تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران» مبنی بر اینکه «دولت موظف است برای دائمی شدن قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، اقدامات لازم را ظرف مدت یک‌سال از تاریخ تصویب به‌عمل آورد» مغایر قانون اساسی شناخته نشد.

با این توضیح که شورای نگهبان در مرحله نخست اظهارنظر خود نسبت به «لایحه تمدید مدت اجرای آزمایشی قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران» تبصره ماده واحده که مقرر داشته بود «دولت موظف است برای دائمی شدن این قانون، اقدامات لازم را ظرف مدت یک‌سال از تاریخ تصویب به‌عمل آورد» مورد ایراد قرار داد ولی با اصلاح عبارت «این قانون» به عبارت «قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران» با این برداشت که در تبصره اولیه دولت ملزم به دائمی نمودن همان قانون به‌صورت موجود می‌شود، تبصره را مغایر اختیار دولت در ارائه لایحه محسوب کرد، اما در تبصره اصلاحی چون تکلیف دولت به‌صورت کلی درخصوص قانون مزبور مورد توجه قرار گرفته بود مورد تأیید قرار گرفت.

نتیجه‌گیری

با توجه به توضیحات فوق دو پیشنهاد می‌تواند مورد توجه کمیسیون محترم جهت رفع ابهام شورای نگهبان قرار بگیرد. در پیشنهاد نخست الزام دولت به اقدامات لازم درخصوص قانون مدیریت خدمات کشوری به‌صورت کلی پیش‌بینی شده (تأیید این پیشنهاد از سوی شورای نگهبان مسبوق به سابقه است) و در پیشنهاد دوم، با حذف تبصره، محل ابهام شورای نگهبان منتفی خواهد شد:

پیشنهاد اول - تبصره ماده واحده به‌شرح ذیل اصلاح شود:

دولت موظف است برای دائمی شدن قانون مدیریت خدمات کشوری، اقدامات قانونی لازم را ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون به‌عمل آورد.

پیشنهاد دوم - تبصره ماده واحده حذف شود.

